

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-és szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Égőz évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hónapra — — — — 2 .
Egyes szám ára 3 fill.

Hirdetések
■ kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik
veszár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 181. szám.

Csütörtök, augusztus 10.

Az Alföld csatornázása.

Nagybecskerek, augusztus 10.

(—s.) Immár egymásután második éve látogatja meg az Ur szegény hazánkat pusztító aszálylyal, az ország fő éléstára pedig, a nagy magyar Alföld, a tisztán magyarlakta vidék, az odaváló megfigyelések szerint 3—6 esztendőnkint szokott rendszeren a teljes aszályban tönkremenni.

A gyönyörűen indult vetések tönkremennek a szárazság miatt, a kapás növények elpusztulnak, takarmány nem terem s kerti gazdálkodásról meg épen szó sem lehet.

Igy aztán a klíma épen a legjobb magyar fajt kényszeríti arra, hogy a gazdálkodásnak legalacsonyabb kulturfokán, t. i. a magtermelésnél maradjon, a második kulturfok az állattenyésztés, már lehetlenné válik rá nézve s a kerti gazdálkodásra, mely a legmagasabb és legjövendőmezőbb foka a gazdálkodásnak, soha át nem térhet igazán.

Beksis Gusztávnak az idén megjelent gyönyörű könyvében: „Mátyás birodalma és Magyarország jövője”, van egy fejezet az Alföldről, a melyben rámutat klímánknak erre a nagy veszedelmére, de rámutat egyszersmind a veszedelem orvoslására is, mondván: „Széchenyi István gróf megszabadította az Alföldet a fölösleges víztől. Az új korszaknak, Széchenyi tanítványainak feladata ellátni az Alföldet s egyáltalán a sík vidékeket a szükséges vízzel. A folyam szabályozás gyorsan leviszi a kevés csapadékú Alföldről a felvidék s az északi Kárpátok dus csapadékából származó istenáldását. Ott szalad el az áldás kora tavasszal s gyakran tikkasztó aszályt hoz a nyár az eső után hiába epedő földekre. A természet rendelkezésünkre adta nemzetfejlésztő összes erőit. Ha

Széchenyi István élne, az erők felhasználása nyomán dus hajtásokat fakasztana csakhamar a magyar nemzeti és állami nagyság.”

Csakugyan folyamrendszerünk olyan kedvező, hogy szinte magától kínálkozik az öntöző-csatornák létesítésére, melyekkel igazán Kánaanná tehetnénk az Alföldet.

A periferiák bőséges nedvességét a Tisza, a Maros, a Körösök és a többi folyó hozza le a hatalmas alföldi medencébe, a nemzetközi Duna kívülről hozza bő vizét, a Dráva pedig Styria hegyei közül — csak fel kell használni a természet ezen ajándékát, hogy kiegyenlítsük vele az Alföld sivatag klímájának hátrányait. A mai viszonyok mellett közép Európában mértföldekre terjedő buzaföldekkel gazdálkodni, ugymint Amerika feltört prairiin, örült luxus, melyet már ma is csak nehezen bír el mezőgazdaságunk. Az Alföld termékeny talajában kincseket érő kerti gazdálkodást kellene folytatni, de persze, ehhez víz kell, mert a július—augusztusi aszályok még a mag- és takarmánytermést is tönkre teszik, nem hogy belterjesebb gazdálkodást lehetne mellette folytatni.

A legközelebb jövő első nemzeti és gazdasági feladata tehát az Alföld öntözésének megoldása csatornák által.

Ha egy haladó nagy kultúr nemzet él vala ezen a helyen, ez a kérdés már századok előtt meg lesz oldva és a befektetés már régen hozza kincseket érő kamatait.

A mi szegény, sok bajtól zaklatott hazánk mindaddig nem tudta megvalósítani ezt a természetes és magától értetődő szükségletet, de ma már kénytelen lesz vele, ha nem akarja, hogy gazdaságilag tönkre menjen, épen az Alföldön, a legmagyarabb vidéken, ahol ez a gazdasági kérdés nemzeti és faji kérdés s egyszersmind.

A „TORONTÁL” tárcája.

Utóhangok a X. sajtókongresszusról.

(A „Torontál” eredeti tárcája.)

I.
Megettük az utolsó vacsorát is: a X. sajtókongresszusnak tehát vége. Vannak ugyan pessimisták, akik azt állítják, hogy Liègeben a jubiláris esztendőben eltemették a nemzetközi sajtószövetséget, de ezek alighanem azok közül a gyenge gyomru emberek közül valók, akik a sok hideg hussal, amit a különböző reggelik alkalmával jó Lüttich városában az újságírók elé táltak, elrontották a gyomrukat, meg a kedvüket. A többiek azonban szívesen konstatálják, különösen most, mikor az északi tenger fővényes partján pihennek, hogy az idei kongresszus egy époló érdekes, mint tanulságos összejövetel volt, melyet belga kollegáink szinte szinédi raffineriá-

val rendeztek olyanformán, hogy előbb megismertették bennünket a vidéki élettel (Liège), aztán bemutatják a fővárost és az udvart (Brüssel), végül pedig Európa egyik legkiválóbb kikötővárosának (Antwerpen) csodás fejlődését, gazdaságát és áldozatkészségét.

Egyik-másikunk a „régii jó időkben” (t. i. mikor még az átkos roulette járta a gálans király országában) ugyancsak sűrűn fordult meg Belgiumban. Persze mindig úgy, hogy a leggyorsabb vonattal igyekezett Osterde felé. Arról azonban egyiküknek sem volt sejtelmé, hogy olyan „vidéki” város akadjon, mint Liège. (Liègenek mondom, bár „Lüttich”-nek ép annyi a jogosultsága, mivel flamand nyelven tulajdonképen Luik a neve.) Már a város kiterjedése is meglepte az idegeneket. Nem kevesebb bánattal szemléltük remek középületeit, szelbnél-szebb lakóházait, pazar nagysága, gyönyörűen ápolott sétányait, melyekért bármely világ város megirigyelheti. Nem utolsó sorban érdemel figyelmet az a merész vállalkozás,

hogy egy város, melynek Brüssellel és Antwerpenel kell versenyeznie, világkiállítást mert rendezni. Nem akarjuk állítani, hogy az ő expozíciójuk versenyre kelhet az utóbbi évek nagystíli világkiállításával, de azért nem tagadható, hogy igen sok érdekes és részben eredeti dolgot mutattak be, mely megérdemli, hogy az ember oda fáradjon a Meuse (mi Maass-nak ismerjük a földrajzból) partján pompásan elrendezett kiállítási területre. Magyarország nem képviselteti magát külön, de az iparkiállításban igen értékes dolgokat mutat be, különösen szép butorokat és köztetszést keltő majolika tárgyakat. A japánok itt nemcsak az oroszokat, de egész Európát gyűrték le, amennyiben az ő csodás vázáknak, legyezőknek és kályha ellenzőknek több nézője akad, mint az egész európai iparnak. Hiába, ők most divatban vannak s a győzteseknek mindig szívesen tapsol a közönség.

Ha a mostani kiállításnak hibái is vannak, nem tagadható, hogy a Liègei emberek megmutat-

ÜZLET-ÁTHELYEZÉS

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy üzlethelyiséget f. évi augusztus hó elsejével a Hunyady- (16)-utcában levő Konkoly-féle házba helyeztem át.

Ez alkalommal szíves figyelmébe ajánlom ujonnan berendezett **butorraktáramat**. Egyszersmind köztudomásra hozom, hogy **TEMETKEZÉSI VÁLLALATOMAT** a mai kor igényeinek megfelelően **teljesen ujonnan felszereltem**, úgy, hogy bárkivel szemben kiállok e téren is a versenyt. Amidőn a n. é. közönség támogatását a jövőben is kérem, jutányos és pontos kiszolgálást ígérve, vagyok
kiváló tisztelettel
KEKSZ HENRIK
butorkereskedő, NAGYBECSKEREK.
635—15.12

ebben a formájában nem felel meg a valóság-
nak, sőt az idejű manőverek nagyszabásúak
lesznek, mert azokra számos tartalékos katonát
is behívják.

— **Püspök és az általános szavazati jog.**
A nagyikindai róm. kath. hitközség tavaszi köz-
gyűlésén Vangyel Géza városi jegyző indit-
ványára a róm. kath. hívek megváltoztatták a
hitközségi alapszabályt oly irányban, hogy a jövő-
ben minden önálló róm. kath. férfi szavazati jog-
gal bír a hitközségi közgyűléseken. A csanádgy-
házmezei püspök, a hova az ügy Káplár Mi-
hály plébános felelősségre vevője felkerült, a
szabályrendeletnek említett módosítását nemcsak
hogy megsemmisítette, hanem még azon kijelen-
tést is tette, hogy a tervezett alapszabálymódo-
sításhoz soha sem fog hozzájárulni. A hitközség
a püspöki határozatot megfélebbezi a kormányhoz.

— **Az Omke tanulmányutja Dalmáciába.** Az
Omke szeptember hó közepére tanulmányutat
tervez Dalmáciába és Montenegróba oly célból,
hogy kereskedőinknek olcsón és a kellő utba-
igazítások mellett alkalmat adjon a természeti
szépségekben is gazdag országok megismerésére
és módot teremtsen arra, hogy a szóban forgó
helyeken kereskedőink megismerjék az üzleti
viszonyokat, új összeköttetéseket létesíthessenek
vagy régi összeköttetéseiket ápolhassák és ter-
jeszthessék. A tanulmányi ut iránt a legszélesebb
körökben élénk érdeklődés mutatkozik s minden
jel arra mutat, hogy ez utazás nemcsak kellemes
turisztikai kirándulás, de hasznos és gazdaságilag
is eredményes utazás lesz. Itt ismertetjük az
Omke által kiadott részletes utiprogrammot, melyet
kereskedőink figyelmébe ajánlunk. A tanulmányut
utiránya a következő: 1. Budapest—Fiume. 2.
Fiume—Zára. 3. Zára—Spalato. 4. Spalato—
Raguza. 5. Raguza—Cattaro. 6. Cattaro—Cettinje.
7. Cettinje—Skutari és 8. Skutariból vissza Buda-
pestre. Az utitársaság Zarában egy napig tartózkodik.
A zárai utonál Zarában, majd Sebenicoból
Sebenicoba mennek a kirándulók. Sebenicoból
kirándulást terveznek Scardonába és a Kerka
vízesésekhez. A kirándulás 2 és fél órát vesz
igénybe. A postakocsikért 1-52 koronát kell fizetni.
Egylovas 8, kétlovas 12 koronáért áll rendelkez-
ésre. A Sebenico-Kerka kirándulás költségei
nincsenek az utköltségekbe beszámítva. Sebenico-
ból a st. Antonio csatornán át, Rogosnica mellett
elhaladva, Trau városát érintve, Spalatóba men-
nek, ahol szintén egy napot töltenek. Spalatóból
Solta, Brassa, Lesina és Lissa szigetek mellett
elhaladva Raguza-ba mennek egy napra, onnan
pedig Cattaróba, majd Cettinjébe. Cettinjéből
kocsikon megy az utazó-társaság Skutariba,
Albániának legnagyobb piacára. Akik a skutarii
utazásban is részt akarnak venni, ebbeli szán-
dékukat a jelentkezésnél bejelentik. Megjegy-
zendő, hogy a skutarii utazáshoz utlevél is
szükséges. Azok, akik Skutariba nem akarnak
menni, Cettinjében töltsék azt az egy napot, a
mely alatt a skutarii utasok visszatérnek. A
mennyeiben a várakozásra szánt egy nap alatt
kirándulást óhajtanak tenni, ezt külön költsé-
gekre teszik. Cettinjéből, illetve Skutariból a

társaság ugyanazon az uton, a melyen jött,
visszaautazik Fiumén át Budapestre. A tanulmányut
szeptember közepé táján indul el. A napot
az indulás előtt tízenegy nappal az összes fő-
városi és a legtöbb vidéki lapban közzéteszik.
Az utazás tartalma: 14 nap. Az utazás a vasuton
II., hajón I. osztályon történik. Az árak Buda-
pestről számítatnak. Azok tehát, akik például
Kassáról jönnek, külön fizetik az utat Budapest-
ről Kassára. Viszont azok, akik például Dombó-
várótt csatlakoznak az utazókhoz, visszakapják a
budapest—dombóvári utra eső költséget. Az ösz-
szes ellátási és utazási költségek az itt meg-
nevezett utirányra Budapesttől Czettinjéig és
vissza: 350 korona. Az utazást az Idegenforgalmi
Részvénytársaság rendezi s ez a társaság vál-
lalja az anyagi és erkölcsi felelősséget az utasok
elsőrendű ellátásáért és kitűnő kényelméért. A
tanulmányuton való részvételre jelentkezni szept-
ember hó elsejéig lehet. Ezentul jelentkezések
nem fogadhatók el. A jelentkezés alkalmával az
utazás költségei az Országos Magyar Kereske-
delmi Egyesülés központi irodájához (Széchenyi-u.
1. II. em.) küldendők. A beküldött költségek fej-
ében az összes uti jegyeket és ellátási utal-
ványokat megküldik, valamint pontos és kimerítő
értesítést arról, hogy mikor, honnan és mely
órában történik az indulás.

— **Gyilkos ölelés.** Csak nemrég halt el
Ivándán Tablin Arkadia, mégis ennek fiatal
özvegye csakhamar más férfiak karjai közt kere-
sett vizaszt s úgy látszik nem is fukarkodott
kegyeivel, mert minduntalan más gavallérral
látták enyelegni a szemre való özvegyet. Lassan-
lassan el is bolondította a falubeli fiatalokat s
ilyen előzmények után nem csoda, hogy Lazity
Isza ivándai módosabb gazda, bár feje már
deresedik, szintén reá vetette szemét a kis
özvegyre. Kérése azonban nem nyert meghallga-
tást, a mi őt rendkívül bosszantotta. Bosszankó-
dása annál inkább nőtt, mikor látta, hogy a
fiatal özvegy kegyeibe fogadta Lazity Kriszta
legényt, sőt vele együtt is lakik. Lazity Isza ennek
láttára bosszút forralt Lazity Kriszta ellen s abból
titkot sem csinált. Valahányszor berugott, ami az
utóbbi időben gyakran megtörtént, részeg állapot-
ban mindig azt hajtogatta, hogy megöli szeren-
csés vetélytársát, Lazity Krisztát. Lazity Iszának
fenyegetődzését senki komolyan nem vette s úgy
fogták fel, hogy mint részeg ember, bolondokat
beszél s ezt annál is inkább lehetett feltenni,
mert Lazity Isza józan korában csendes, nyugodt
ember volt. Így volt ez mult pénteken is, midőn
Lazity Isza naphosszat részegen az utcákon végig
muzsikáltatta magát s folyton kiabálta, hogy en-
nek emberhalál lesz a vége. Ahogy az is lett.
Lazity Isza mult pénteken este odament Lazity
Kriszta házához s azt szépszerivel kihívta s midőn
a legény az ajtóból kilépett, Isza kezét nyújtott
neki s megígérte, hogy ezentul nem fog reá
haragudni, sőt barátja akar lenni. Ennek igazolá-

sául reáborult Lazity Kriszta s ölelgette, össze-
vissza csókolgatta. Az ölelés közben azonban hir-
telen előrántotta nagy kését s azal többször
hasba szurta Krisztát, ki eszméletlenül esett össze.
A szomszédok a legény segélykiáltására kirohan-
tak s még látták a tett színhelyéről elmenekülő
Lazity Iszát a véres késsel kezében hazafutni. A
súlyosan sérült legényt hazavitték s rögtön
orvosért küldtek. Dr. Policzer Tivadar párdányi
orvos a szükséges kötéssel ellátta s gondosan
kezelte a sérültet, de mindhiába, mert Lazity
Kriszta mult hétfőn a sérüléseibe belehalt. Ivándai
község az esetet feljelentette s dr. Lauka
József kir. alügyész intézkedésére Szabó Bela
törvényszéki vizsgálóbíró az eset megvizsgálására
Ivándára ment. A gyilkost letartóztatták. A viz-
gálat folyik.

— **A dinnyék miatt.** Fésüs János csurogi
gazda egy kocsi dinnye rakományával érkezett
tegnap hajnalban Nagybecskerekre s egyenesen a
dinnye-piacra hajtatott s ott elkezdte a dinnye-
ket lerakni, e közben oda érkezett Kirtján szky
Jóca helybeli lakos, ki szintén dinnyékkal keres-
kedik s kifogásolta, hogy azon helyre rakja
Fésüs a dinnyéit, mely színté az ő helye s
Fésüst onnét elkergetni akarta. Fésüs sem
engedett Kirtján szky-nak, a mire heves szóváltás
keletkezett, a melynek folyamán Kirtján szky egy
nagy vastag doronggal úgy ütötte fejbe Fésüst,
hogy ez menten eszméletlenül összerogyott. A
közelben levő rendőr Kirtján szkyt bekísérte s
Fésüst pedig orvosi ápolás alá vették.

— **Mosléka fult gyermek.** Tragikus csapás
érte vasárnap egy nagyikindai iparos családját.
Schorsch János bádognester 13 hónapos
Anna leánykaja az udvaron álló moslékkal teli
dézsa körül játszadozott, míg szülei másutt vol-
tak elfoglalva, beleesett a dézsába s mire észre-
vették, már belefuladt s csak holttestét húzták
ki a folyadékból. A szülők ellen megindították a
vizsgálatot.

— **Halál fejés közben.** Mint Zombolyiról
jelentik, Schira Péterné szül. Michels Borbála
ottani lakosnő mult héten fejés közben — sziv-
szélhűdés következtében — székéről leesett és
szörnyen halt.

— **Hangverseny.** Kozma Gyula hegedü-
művész magyarországi körútjában Nagybecske-
rekre jött s itt hangversenyt ad. A művész
mindenütt nagy tetszés mellett játszott s így
az érdeklődést mindenestül megérdemli. A
hangverseny holnap este lesz a kaszinó-kertben.

— **Halálos esés a kocsiról.** Willing Kata-
lin eszterleki illetőségű 20 éves muszáleány,
Fiedler Mátyás zombolyai lakosnő szolgája. A
napokban treyahordás közben alovak meg-
bokrosodtak és a szegény leány oly szerencsétle-
nül esett le a kocsiról, hogy a kerekét nyafán
és mellén keresztülmentek. A leány nyomban
meghalt; az előhívott orvos csak a beállott
halált konstatálhatta.

ták, hogy a természet gazdag ajándékait, főleg
ércet és szenet, de nem kevésbé a termé-
keny földjüket nagyszabású ipartelepek és mintá-
gazdaságok alapításával sikerült értékesíteniük,
amellyel ráért az ország tengerentúli kolóniáival
foglalkozni s a kulturáját sem hanyagolta el.

Ameddig mi Belgiumot járjuk, bizonyára
igen sokat irtak a kiállításról. A közönség tehát
jórészen tájékozva van róla, valamiképpen tudom-
ást vett arról is, hogy a világ minden részéről
(ezuttal Amerika, China, Japán is küldött ki egy
esemő ujságíró) összesereglett ujságírók igen
szorgalmasan tanácskoztak a hírlapírói állást
illető kérdésekről, melyek közül különösen a
hírlapírói párbaj témája történeti jelentőséget
kölesznöz az idejű kongresszusnak.

A magyarok ezuttal is nagy küldöttséggel
voltak képviselve. Ime a delegátusok nevei: Barát
Ármin, dr. Béli Izor, Boros Sándor, dr. Brájler
Lajos, dr. Földes Árpád, dr. Fűredi Mór, Gelléri
Mór, Herczeg Jenő, Hertzka Tivadar, Kabos
Bertalan, dr. Nagy Béla, dr. Ságody Gyula, dr.
Sebestyén Károly, Veigelsberg Hugó, a magyar
hölgyek közül Gellériné, Sebestyenné, Ságodyné,
Hertzkané és Elza leánya, Kabos Bertalané.

Magától értetődik, hogy a liègei intéző kö-
rök mindent elkövettek, hogy a sajtó emberei
jól érezzék magukat ez érdekes város falai kö-
zött, melyről föl vagyon jegyezve, hogy évszázá-
dokon keresztül különleges állást foglalt el Európa
történetében s hosszú véres harcokat folytatott,
mig 1830. Belgium királyságába olvadt, mely

dátumot azért édemes feljegyezni, mivel a kis
királyság ez évben ünneplő függetlenségének és
önállóságának 75. évfordulóját.

Kongresszusunkat a liègei kormányzó nyit-
totta meg igen meglepő beszéddel s ő kérte
a résztvevőket, hogy tekintsek megukat a város
vendégeinek. (A szállodások gondoskodtak róla,
hogy ez a vendégszeretet töltsön ne legyen.)
Gyönyörű palotában, a lüttichi érsek egykori ra-
zidenciájában székel a „főispán” és ugyanott
vannak elhelyezve a hivatalok is. Tulzán nélkül
mondhatom, hogy kevés szebb helyen intéznek
el aktákat.

Ha a város kereskedelmi élete elsőrangú,
arról lépten-nyomon nyílt alkalmunk meggyő-
ződni. Kevésbé elégitette ki a kongresszusnak e
tekintetben különösen elkényeztetett tagját a
művészi élete. A különben sem valami fényes
színházban, melynél szebbel Kecskemét, Szeged
és más vidéki magyar városok joggal dicseked-
hetnek, egy — olasz staggione bemutatta Puccini
„Bohém”-jét. Hat ilyen gazdag városban külön-
bet vár az ember, nemcsak az ékezők kvalita-
sait illetőleg, de főleg kiállítás dolgában. Biz' ez
utóbbi nagyon is „vidéki” volt, mint a buda-
pestiek mondták. Mi vidékiek nem bosszankodtunk
rajta, hanem bizonyos büszkeséggel gondoltunk
arra, hogy a nagyobb magyar városokban, pedig
mennyivel szegényebbek ezek, mennyivel több az
izlése és a tudása a szinigazgatóknak.

Persze másnap, mikor kollégáink meg-
mutatták a Liège melletti Seraingben levő vas-

műveket, akkor ismét nekik engedték át az első-
séget. Ezekben a Cockerill féle vasművekben,
mely vállalat melleleg megjegyezve tízezer mu-
kást foglalkoztat, 10 millió alaptőkével alakult s
már 1817. óta áll fenn. Itt gyártották az első
tökéletesített hajógépeket s ugyancsak itt készül-
tek az első mozdonyok és vasúti sínok. Egy
egész délutánt töltöttünk az érdekes telepen,
mely fáradtságunkat az igazgatóság egy pazar
pezsgős uzsonnával honorálta.

A vacsoránkat a hajón ettük meg, mint-
hogy fényes velencei éjszakát rendeztek a Mense
tűkrén, a teánkat pedig a — gésáknál ittuk meg.
Ne tessék rosszra gondolni. Van ugyanis a kiállit-
ásnak egy ő — Lüttiche is. Ezt azonban nem
a szalmaözvegyeknek csinálták, hanem azoknak,
kik fogalmat akarnak alkotni arról, hogy mi-
képpen nézett ki a régi Lüttich, milyen volt a
népviselet, miféle fegyverük volt stb. Amellett
azonban gondoskodtak arról is, hogy szomszár-
ne haljon az ember. Különösen a chinai és japán
teaházakat keresik fel, ahol nem táncolnak ugyan
a leányok, mint azt minden művelt ember a
„Gésák” című operett után következtetné,
hanem — anziktokat irnak alá kínai betűkkel és
borravalót fogadnak el a legbájosabb mosolylyal.
A kis gésák nagyon kedvesek, de olyan csunyak,
hogy a legerényesebb asszonyok is elkísérik a
férjeiket, sőt egyedül is oda eresztik. A teájuk
ellenben kitűnő, de olyan erős, hogy egész éjjel
nem aludtunk tőle. Ismétlem, a teától és nem a
gésától.

B. L.

Országos vásár Nagybecskerekén. Ma kezdődött meg Nagybecskerekén az augusztus havi országos vásár, a mely négy napig tart s a mely tudvalevőleg rendszerint a leglátogatottabb szokott lenni. A mai napon szarvasmarha-vásár volt, a melynek rendkívül kedvezett a szép időjárás s így cseppet sem lehet csodálni, hogy a felhajtás oly nagy volt, a milyen csak a legritkább esetben szokott lenni. Hivatalos adatok szerint délig 5320 szarvasmarhát, mintegy 2200 darab sertést és körülbelül 1200 db juhot hajtottak fel, sajnos azonban, a kereslet oly gyenge volt, hogy a felhajtott állatok közül csak nagyon kevés kelt el, a minek az oka az, hogy a mi vásárunk összeesett a temesvárival s a vevőközönség inkább az utóbbit keresi fel. A mi az arakat illeti, azok a következők: az első minőségű ökrök párja 700—800 korona, a második minőségűeké 600—700 korona, a harmadminőségűeké pedig 400—500 korona. A nyugati fajta tehének darabja 250—350 korona, míg a magyar fajtaé 180—220 korona között váltakozik. Öreg kocák párja 160—200 korona, az éves süldőké pedig 140—160 korona, míg a malacok párja 40—60 koronáért kelnek el. A juhok párja 40—60 korona, a bárányoké pedig 20—30 korona. A szarvasmarha-vásárt holnap még folytatják. Szombaton és vasárnap délelőtt lóvásár lesz, a kirakó vásárt pedig szintén szombaton délben nyitják meg.

Tolvaj pincér. Mint Nagyikindáról írják, Richter Károly, a népkerti vendéglő bérloje felje entést tett a rendőrségnél, hogy Ernst Jenő nevű borpincére egy acél chronometer órát lopott tőle és aztán Temesvárra szökött. A rendőrség a tolvaj pincért körözeti.

TAVIRATOK.

A helyzet.

Titkos tárgyalások.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egyik esti lap azt írta, hogy a kormány és Bánffy Dezső báró között titkos tárgyalás folyik a kibontakozás új alapjainak megállapítására. Erre nézve most illetékes helyről a következőket jelentik:

Tény az, hogy Tarkovich államtitkár vasárnap délelőtt volt Bánffy bárónál a Bimbó-utcában. Azonban ugyanakkor ott volt Degenfeld József gróf, a tiszántúli ev. ref. egyház gondnoka és Baksay Sándor, a dunamelléki ev. ref. egyházkerület püspöke. Az említett urak Tarkovich államtitkárral együtt jöttek össze Bánffy bárónál, hogy az Amerikába kivándorolt református magyarok ügyében tanácskozzanak, a kiknek egyházi gondozását a református konvent tudvalevően a dunamelléki ev. ref. egyházkerületre bízta.

A igazságügyminiszter mandátuma.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lányi Bertalan igazságügyminiszter mandátumát holnap délelőtt egy nagyobb küldöttség hozza a fővárosba. A küldöttséget ifj. Balló Lajos választási elnök, lipotszentmiklósi gyógyszerész vezeti.

A földmivelésügyi miniszter nyilatkozata.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) György Endre földmivelésügyi miniszter nevével kapcsolatban az egyik debreceni hírlap tegnap egy beszélgetést közölt a miniszter közeljövőben való tervére és a szeptember tizenötödike után várható politikai eseményekre vonatkozólag. Amint illetékes helyről jelentik, György Endre földmivelésügyi miniszter a szóbanforgó lappal nem is érintkezett.

A hadsereg kiegészítése.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hadsereg Rendeleti Közlönyének legutóbbi száma a hadsereg legénységének kiegészítésére nézve tartalmaz utasításokat. A Magyarországból kiegészítendő csapatokra nézve a hadügyminiszter a következőket rendel: Közvetlenül az ideai fegyvergyakorlatok befejezése

után tartósan szabadságolandó lesz a legénység a szolgálati kor rendje szerint: a) az 1901-iki sorozó évfolyamból kikerült azon tizedesek és közlegények, a kik az 1904. augusztus 5-iki rendelet 4. pontja értelmében önkéntesen tovább szolgálnak; b) azok, a kiknek szolgálatát büntetésképpen vagy egyéb okokból hosszabbították meg s elnyerték a tartós szabadságolás jogát; c) a Reichsrathban képviselt királyságok és tartományokban illetékes legénység. Az egyévi önkéntesek a rendes időben, vagyis a hadgyakorlatok befejeztével szabadságolandók, kivéve azokat, a kiket a vizsgálat alapján második évi szolgálatra bentartanak. A tényleges szolgálatra bevonandók először is a régebbi években besorozott oly egyévi önkéntesek, továbbá más ujoncok, a kik szolgálati kötelezettségük teljesítését annakidején 1905. október 1-éig elhalasztották; azután azok az egyévi önkéntesek és más védkötelezettesek, a kiknek a folyó évre, ha a sorozó-köteles kor elérése előtt is, az önkéntes belépés megengedett.

Pestvármegye ellentállása.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pestvármegye mai rendkívüli közgyűlésén kimondotta, hogy a megye határozatát megsemmisítő miniszteri leiratot nem veszi figyelembe.

Királyok találkozója.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” ered. távirata.) Marienbadból táviratozzák: Edward angol király csak augusztus 15-én vagy 16-án érkezik ide. Uralkodók találkozója Marienbadban nem valószínű, de lehetséges, hogy az angol király a déli Csehországban szeptember első hetében tartandó nagygyakorlatok alkalmával Pilsenben találkozzon fog I. Ferencz Józseffel. Ki van zárva, hogy Vilmos német császár Marienbadba fog jönni; inkább hihető, hogy az angol királyal ennek Németországban való átutazása idején Frankfurtban vagy Kasszelen találkozik.

A kereskedelmi szerződések megújítása.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a napokban elküldötték Ausztria-Magyarország diplomáciai képviselőinek a kereskedelmi szerződések megújításához szükséges jegyzékeket, a melyek a monarchia követeléseit tartalmazzák. Így tehát semmi sem állja útját, hogy ezek a jegyzékek Belgiummal, Oroszországgal, Szerbiával és Bulgáriával kölcsönösen kicseréltesse. Hogy Brüsszelben és Pétervárott és mihamar meg fog történni, azt abból következtethetjük, hogy a belga és az orosz kormány már legközelebbre kiállításba helyezte a jegyzékátadást. Szerbia és Bulgária részéről ez augusztus közepére várható. Augusztus vége felé a vám- és kereskedelmi értekezlet valószínűleg már tárgyalni fogja e követelési jegyzékeket.

Az orosz-japán háború.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Berliner Tageblattnak táviratozzák New-Yorkból, hogy Witte újból megcáfolja azt a neki tulajdonított kijelentést, hogy Oroszországnak készülnie kell a háború folytatására. A tárgyalások alkalmával a japánok az angol, az oroszok a francia nyelvet használják. Az egész tanácskozást szószerint jegyzőkönyvbe foglalják s azonnal lefordítják mind a két nyelvre. Komura báró valószínűleg már csütörtökön jegyzőkönyvbe foglalhatja a japánok követeléseit. Oroszország állítólag a hadikárpótlás helyett nagy vételösszeget fog felajánlani Sachalin szigetéért s bele fog egyezni Vladivosztozk lerombolásába.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Portsmouth-ből táviratozza a Standard tudósítója, hogy Komura bárónak alternatív békefeltételei közül az első indítványban nincs szó területi átengedés-

ről és Szachalin-sziget visszaadásáért százötven milliót követel. A második indítványt Oroszország csak akkor fogadhatná el, ha seregei teljesen tönkremennének; ebben Japán óriási kártérítést követel s olyaranyu területek átengedését, a melyek óriási japán birodalmat alkotnának Ázsiában.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Portsmouthból sürgönyzik, a békekövetek mai egy óra hosszat tartó értekezletén kölcsönösen megvizsgálták a megbízóleveleket. Az egyik békekövet kijelentette, hogy a tárgyalás eddigi lefolyása kedvező, diplomáciai körökben azonban mégis pesszimistikusan ítélik meg a helyzetet, mert Witte ismételten kijelentette, hogy Oroszország nem fizet hadikárpótlást.

Összeesküvés az olasz király ellen.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból táviratozzák, hogy ott letartóztatták Antonelli és Barberi olasz anarchistákat, a kik egy olasz nyelvű nyomtatványt terjesztettek, mely az olasz király meggyilkolására ösztönzi az olaszokat. Ezt a brosurát Narodított olasz anarchista nyomatta ki. A londoni rendőrség azt hiszi, hogy Antonelli és Barberi elfogásával veszedelmes merénylettervnek jutott a birtokába.

A Murri-pör vége.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” ered. távirata.) Torinóból táviratozzák, hogy a Murri Tullio dr. és nővére, Buonmartini Linda grófné ellen folyó gyilkossági bűnpör, mely már két hónapja folyik, vége felé közeledik. Az ítéletet holnapra várják. Az utolsó hét a védőbeszédekkel telt el. A tárgyalási terem nap-nap után zsufolva volt. Murri dr. rendkívül izgatott s elcsukló hangon tette meg vallomását.

Határidő-üzlet.

Budapest, augusztus 10. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kisebb-nagyobb mértékben emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	16.28
Buza (áprilisra)	16.74
Tengeri (májusra)	13.36
Zab (októberre)	12.20
Rosz (októberre)	13.16

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Nyilttér.*)

Igyunk naponta borral, tejjel, cognac-kal, gyümölesszörpökkel rehltschi „Tempelforrást” és amellelt, hogy rendkívül üdítő, kellemes íalt élvezünk, az az előnyünk is megvan, hogy a híres savanyu-viz dietikus hatását érezzük, mely jó étvágyban, könnyű emésztésben is szabályozott anyagcserében nyilvánul.

(700/a-2.1)

*) Az e rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a szerk.

Görögdinnyék

kiválóan izletes, kitűnő fajuk

kaphatók

Galler

701-x.1

kereskedésében, Hunyady-utca.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.
Érvényes 1905. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.

Irnök.

A rudnai körjegyzőségnél (Torontálm.) a jegyzői, de különösen az adó- és kataszteri ügyekben teljes jártassággal bíró nőtlen egyén azonnali alkalmazást talál 920 korona évi fizetés mellett. Ajánlatok okmányolva a rudnai körjegyzőhöz intézendők.

Parcsetich,

(698—1.1)

körjegyző.

Használt

boroshordók

megvételre kerestetnek.

Cim a kiadóhivatalban. 529—x.48

GYOMORBAJOSOKNAK.

Mindazoknak, kik meghűlés, gyomortulterhelés, hiányos táplálkozás vagy nehezen emészthető túlforró vagy hideg ételekkel, vagy rendetlen életmóddal gyomorbajt:

gyomorkatarrust, gyomorgöröcsőt, gyomorfejtést, emésztési zavarokat, elnyálkásodást stb. szereztek, ezennel kitűnő házi szert ajánlunk. Ez az évek óta előnyösen ismert, az emésztést elősegítő és vértisztító szer.

Hubert Ullrich-féle gyógyfü-bor.

Ez a gyógyfü-bor kitűnő gyógyhatásának ellamert füvekből és jó borból készül; erősíti és élíti az egész emésztőszervezetet, anélkül, hogy hajtó hatása lenne. Ez a gyógybor eltávolít minden zavart a vérényekből, megtisztítja a vért a betegséget okozó anyagoktól és új vér képzésére elősegíti.

A gyógybort még idejekorán való használata a kezdődő gyomorbajt csirájában fojtja meg. Nem kellene tehát késlekedni használatát más gyomorrontó, az egészséget veszélyeztető szerek megvételé előtt igénybe venni. Akárhányszor már első használat után eltűntet minden gyomorbajt jelző szimptomát, mint: a fejfájást, gyomorgöröcsőt, felfuodást, hányással járó rosszullétet, mely krónikus különösen régi bajknál) annál hevesebben szokott fellépni.

A székrekedést és ennek kellemetlen következményeit, mint: szorulást, a vesében, a májban való vértelulást, szívdobogást, álmatlanságot stb., a gyógybor gyorsan és enyhén megszünteti. A gyógybor elmulasztja a rossz emésztést, az emésztési szerveket könnyű kiválás által szinte megújítja és megszabadítja a gyomrot és beleket a káros anyagoktól.

Soványtság, sápadtság, vérszegénység, elerőtlenedés többnyire a rossz emésztés, hiányos vérképzés és a máj beteges állapotának következményei. Teljes étvágytalanság mellett elernyedés és kedélylehangoltság, valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjszakák következtében az ilyen betegek gyakran lassan elenyvednek. A gyógyfü-bor a meggyöngyült életet helyreállítja. — A gyógyfü-bor növeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást, előmozdítja az anyagcserét, megjavítja a vérképzést, megnyugtatja az izgatott idegeket és a betegnek új erőt, új életet ad. Ezt számos elismerés és köszönő-irat bizonyítja.

A gyógyfü-bor kapható 3 és 4 koronás palackokban a következő helységek gyógyszerárakban, u. m.: Nagybecskerek, Elemér, Román-Ecska, Mosorin, Józsefalva, Csurog, Gyurgyevo, Bács-Tisza, Földvár, Kumán, Melence, Bégaszentgyörgy, Istvánföld, Ernesztváza, Bótos, Tomasevác, Ozora, Jarkovác, Farkasd, Perlasz, Titel, Szlankamén, Uj-Karlovič, F.-Kovil, Kacs, Temerin, Bács-Szent-Tamás, Török-Becse, Uj-Becse, Basahid, Torda, Szerb-Ittebe, Ó-Becse, Franyova, Párdány, Szakula, India, Pétervárad, Ujvidék, stb., ugymint valamennyi helységében Ausztria-Magyarországnak.

A nagybecskereki gyógyszerár szállít eredeti árakon 3 és több üveg gyógyfübort Ausztria-Magyarország minden helységébe.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Mindenki rendeljen

Hubert Ullrich-féle gyógyfü-bort.

(586—12.3)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

az áruaktár tulhalmozottsága

által azon helyzetben vagyok, hogy bármely kivétel nél, férfi- és gyermek-cipőkkel különös **OLCSÓ ÁRAK** mellett szolgálhatok.

647—20.11

Tisztelettel

WILHELM FERENC (ezelőtt KOTHSTEIN)

NAGYBECSKEREK, Hunyady-(fő)-utca.

HIRDETÉSEK

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék.

A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét!

Hirdetések felvetetnek a „TORONTÁL” kiadóhivatalában.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

Üzlet átvevés.

Van szerencsénk jelenteni, hogy a **KOKITS A. F.** cég alatt fennállott

divat- és rövidáru-kereskedés

augusztus hó 1-én tulajdonunkba ment át s mi ezen üzletet az eddigi elvekhez híven

BENŐ TESTVÉREK

törvényszéki leg bejegyzett cég alatt folytatni fogjuk. A midőn a t. vevőket felkérjük, hogy a régi cégnek nyújtott bizalmával bennünket megtisztelni kegyeskedjék, biztosítjuk egyúttal, hogy minden erőnkkel azon leszünk, hogy a belénk helyezett bizalmat kiérdemeljük. Magunkat szives pártfogásukba ajánlván, maradunk

kiváló tisztelettel

BENŐ TESTVÉREK.

7176. tkvi szám. 1905.

699—1.1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Simon Péter, mint özvegy Vagyon Istvánné Simon Erzsébet gondnoka végrehajtónak Nagy Sándorné Vagyon Katalin végrehajtást szenvedő elleni 179 kor. 40 fillér tőkekövetelés és jár. iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő Magyarittele községi 1882. sz. tjkvben A. I. 826/a/13. hrsz. 430 □-ól 1-geleiből Nagy Sándorné Vagyon Katalint megillető jutalék 1424 korona kikiáltási árnban 1905. évi augusztus hó 26-ik (huszonhat) napjának d. e. 10 órájkor Magyarittele községbázánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10%-át, vagyis 142 korona 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt magy. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában és Magyarittele községbázánál megtekinthetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint tkönyvi hatóságnál, 1905. évi június hó 16-ik napján.

Rektorisz,

kir. törvénzéki bír.